

FORMA MINORUM

Mottó:

„Isten megteremtette az embert, saját képmására, az Isten képmására teremtette őt férfinek és nőnek teremtette őket. Isten megáldotta őket, Isten szólt hozzájuk: „Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet és vonjátok uralmatok alá.”

Komáromi János:

ÚTON A CSALÁD

EVANGELIZÁCIÓJÁNAK

FELISMERÉSÉHEZ

Biztosan nem véletlen és nem is előre egyeztetett mozzanat volt az Országos Választó Káptalanon P. Amando Trujillo Caro generális asszisztens „*A szeretet öröme*” című előadása. Ugyanis a Ferenc pápa *Amoris laetitia* – „*A családban megélt szeretetről*” kezdetű apostoli buzdításból merített néhány gondolat, és az azt követő megbeszélés szorosan kapcsolódik a **Nemzetközi Tanács** által is jelzett prioritások egyikéhez: a családhoz. Erről kívánok néhány szempontot adni a testvéreknek.

Kiemelt fontosságú kérdésnek látom a családról való gondolatok tisztázását az evangélium szempontjából. Sőt, a mindennapi életünk és kereszténységünk tisztázásának egyik feltételeként tartom számon. Ez egyben átmenetet is jelent a **Forma Minorum 95.** (2016. júniusában megjelent) számában közölt igen értékes írásokhoz, amiket újraolvasásra ajánlok.

Ez nem új keletű érdeklődési kör számomra – ahogyan ezt a káptalani bemutatkozásomban is jeleztem. Érdeklődésem azonban fokozatosan erősödik, hiszen a mindannyiunkat behatárolni szándékozó létrontási tendenciák családra gyakorolt hatása is erősödik. A Forma Minorum olvasói számára legutóbb annak 85. (2014. októberében megjelent) számában volt módomban megfogalmazni néhány megszívlelendő kérdést „*A család az erények iskolája*” című gondolatmenetben. Most, két színódus és egy terjedelmes pápai megnyilatkozást követően még aktuálisabbnak tűnik a testvérek elé hozni a család témáját. Ennek fényében ajánlok végiggondolásra néhány részletet az „*Amoris laetitia*” pápai dokumentumból.:

96.

2016. október

Komáromi János:

Úton a család evangelizációjának felismeréséhez

Chiara Lubich:

A békére nevelő nő

Mód Miklós:

A személy férfiszemmel

Komáromi János és

Mária:

Irgalmasság a családban

-.-

Nézőpont

-.-

Komáromi János:

Szárszói felszólalás

Komáromi János:

Regula 17. pont

-.-

Öreg bölcs és a fiatalember

-.-

Komáromi János:

Anyai szív

Komáromi János:

Ne legyünk jámbor egyesület

(válasz W.Dirk ofm atya észrevételére)

Miatyánk

„... fontosnak tartom – írja a pápa – emlékeztetni arra, hogy **a gyermekek integrális nevelése a szülők legsúlyosabb kötelessége és ugyanakkor elsődleges joga.**” (AL 84. pont, 51. o.) Rendkívül következetes, hiszen a 121. pontban a házasság értékéről szólva rögtön magyarázatot kap, hogy miért képes a szülőpár a nevelésre.

„**A házasság értékes jel, mert amikor egy férfi és egy nő kiszolgáltatja a házasság szentségét, mondhatjuk, Isten tükröződik bennük, beljük vési a maga vonásait és szeretetének eltörölhetetlen karakterét. A házasság Isten irántuk való szeretetének ikonja.** Mert Isten is közösség: a három személy, az Atya, a Fiú és a Szentlélek öröktől fogva és mindörökké tökéletes egységben él. Éppen ez a házasság misztériuma: **Isten a két házastársat egy valósággá teszi.** Ennek konkrét és mindennapos következményei vannak, mert a házastársakat a szentség igazi sajátos küldetéssel ruházza fel arra, hogy a mindennapos, egyszerű dolgokból kiindulva láthatóvá tudják tenni azt a szeretetet, amellyel Krisztus szereti az Egyházát, folyamatosan életét adva érte.” (AL 121. pont 71. o.)

Majd a 173. és 174. pontokban a nő és anyaság kérdését érintve szól: „Az árvaság érzése, melyet ma sok gyermek és fiatal megtapasztal, mélyebb, mint gondolnánk. Ma teljesen jogosnak, sőt kívánatosnak gondoljuk, hogy a nők tanuljanak, dolgozzanak, bontakoztassák ki képességeiket és legyenek személyes céljaik. Ugyanakkor nem tagadhatjuk, hogy a gyermekeknek szükségük van az anyai jelenlétre, különösen az élet első hónapjaiban. **A valóság az, hogy a nő anyaként áll egy ember, egy új emberi élet mellett, aki benne fogantatott és benne fejlődik, és őtöle születik majd a világra.** A női minőségekkel rendelkező anyai jelenlét csökkentése súlyos veszedelem földünkre nézve. Értékelem a feminizmust, ha nem várja el az egyformaságot és az anyaság tagadását. Mert a nő nagysága magában foglalja mindazokat a jogokat, amelyek nem csak elengedhetetlen emberi méltóságából, hanem a társadalom számára nélkülözhetetlen női génuszából is fakadnak. **Sajátos női képességei – különösen az anyaság – kötelességekkel is jár ezen a földön, amelyet a társadalomnak óvnia és őriznie kell mindenki javára.**

Való igaz, hogy az anyaság a legerősebb ellenszer az önző individualizmus terjedésével szemben. (...) Az anyák az élet szépségének a tanúi. Kétségtelen, hogy egy anyátlan társadalom embertelen társadalom volna, mert az anyák mindig, még a legnehezebb pillanatokban is éreztetni tudják a gyöngédséget, az odaadást, az erkölcsi erőt. **Gyakran az anyák adják át a vallásgyakorlás legmélyebb értelmét: az első imádságokban, az áhítat első gesztusaiban, melyeket egy gyermek megtanul.** (...) Anyák nélkül nemcsak új hívők nem támadnának, hanem a hit is elveszítené egyszerű és mélyesleges melegének jó részét. (...) **Köszönet nektek, drága édesanyák, köszönet azért, amit a családban jelentetek, és azért, amit az Egyháznak és a világnak adtok.**” (AL 173. és 174. pont, 101. o.)

A pápa, idézve a szinódusi jelentésből a 201. pontban számunkra is meghatározó programot ad: „Ezért van szüksége az egész Egyháznak missziós megtérésre: nem szabad megállni a merőben elméleti és az ember valós problémáitól elszakadt igehirdetésnél. **A családapasztorációnak meg kell mutatnia, hogy a család evangéliuma válasz az emberi személy legmélyebb vágyaira: méltóságára és teljes megvalósulására a kölcsönösségben, a közösségben és a termékenységben.** Nem pusztán a törvény előadásáról, hanem olyan értékek megmutatásáról van szó, amelyek megfelelnek annak az igénynek, amely még a leginkább szekularizált országokban is megmutatkozik napjainkban. Emellett hangsúlyozzuk egy olyan evangelizáció szükségességét, amely bátran tiltakozik azon kulturális, társadalmi, politikai és gazdasági körülmények, továbbá a piac eltúlzott logikája ellen, amelyek akadályozzák az igazi családi életet, mert hátrányos megkülönböztetéseket, szegénységet, kirekesztést és erőszakot hoznak magukkal. Ezért kell kialakítani párbeszédet és együttműködést a társadalmi intézményekkel.

Bátorítjuk és támogatjuk a világiakat, akik keresztényként kulturális és szociálpolitikai területeken tevékenykednek.” (AL 201. pont, 116. o.)

Chiara Lubich: A BÉKÉRE NEVELŐ NŐ

(Mód Miklós: *A személy női szemmel c. könyvéből*)

Mindenek előtt ez a kérdés merül fel bennünk: Ki is valójában a nő, és milyennek kell lennie? Több évszázada a nők is ezt kérdezik maguktól, küzdenek azért, hogy azok lehessenek, akiknek lenniük kell, s így megvalósíthassák önmagukat. A legutóbbi évtizedekben pedig valóságos harcot folytattak méltóságuk elismeréséért, jogaik érvényre jutásáért, melyeket eddig gyakran lábbal tiportak. S még, ha a viselkedésük gyakran meglepetést is okozott, vagy zavart keltett, valamit mégis elértek. Természetesen már nem olyan nehéz időket élünk, mint a „*nők között legszentebbnek (Jézus édesanyja, Mária) idejében, vagy a szentek között leginkább nőnek nevezett Ávilai Teréz, aki igazságot kért az Úrtól a nők számára, ugyanis teljesen jogtalannak tartotta, hogy „erényes és erős szíveket lenéznak csupán amiatt, mert nők*”.

Igen, a nők helyzete jelentősen megváltozott, és sok jel reményre ad okot. Ma sok nő – a múlttól eltérően – tisztában van a saját identitásával és szolidaritást vállalva nem csak egymással, hanem a férfiakkal is arra törekszik, hogy megtegye a maga sajátos és pótolhatatlan részét Földünk jobb jövőjének elmozdítása érdekében. Természetesen ez főképpen a nyugati világra érvényes, melyre – akarva akaratlan – hatást gyakorolt a kezdettől fogva jelen lévő keresztény kultúra. Sajnos tudjuk azonban azt is, hogy más kontinenseken, ahová a kereszténység még nem jutott el a nők önmegvalósulásukat illetően szálnalmas helyzetekben vannak, sőt ma is szinte rabszolgaként élnek.

Felmerül a kérdés: ha a nők kiharcolták volna törvényes jogukat, vajon azt éreznék, hogy teljesen megvalósították önmagukat? Úgy gondolom, valami sokkal mélyebb dologra van szükség. Az a véleményem, hogy ha kimerítő és biztos választ akarunk adni erre a kérdésre, akkor a drámai probléma gyökeréhez kell visszanyúlnunk; csakis így találhatjuk meg a megoldást. Felesleges, hogy mi nők, másutt kutassunk. A nőkérdés egész problematikájának gyökerét a Teremtés könyve tárja fel előttünk; az a szörnyű prófécia, mely eredeti bűnről valamint a férfi és a nő megbüntetéséről beszél („*arcod veritékével eszed kenyeredet*”, *fájdalmak közepette szüled gyermekeidet*”). A prófécia, mely ezt mondja: „*férjed. ... uralkodni fog rajtad*”. Ezért a nők létük teljességét egyedül Krisztusban fogják megtalálni, aki – megváltva a férfit, és nőt – visszaállította az eredeti rendet; aki újra megteremtette köztük a harmóniát; aki itt a Földön nagy szeretetet tanúsított a nő iránt, s ezáltal visszaadta teljes méltóságát. Jézus egész tanításában, viselkedésében ugyanis – kora mentalitásától eltérően- semmilyen diszkriminációt nem találunk a nővel szemben. Ellenkezőleg: „*az ő szavai és tettei mindig kifejezik a nőt megillető tiszteletet, és megbecsülést*”.

A nőknek ahhoz, hogy valóban önmaguk lehessenek, újra meg kell vizsgálni Jézussal való kapcsolatukat, s ma is szert kell tenniük a vele való mély találkozás tapasztalatára; egy kicsit úgy, ahogy annak idején a szerencsés palesztinai asszonyokkal történt.

Ma is – mint az elmúlt századok során –egyedül Jézus által tudják teljességgel megvalósítani önmagukat. Hiszen ki tagadhatja, hogy Sienai Katalin, Casciai Rita, Limai Róza, Assisi Klára, vagy Jean d’Arc sikeres, tökéletesen megvalósult nők voltak?

Találkozik tehát Jézussal! Ő, a Szeretet - *Isten Fia úgy nyilatkoztatja ki magát a nőnek, mint olyan valaki, aki azért jött a Földre, hogy szeretetben éljen és meghaljon, s szeretetével újjászülje a teremtett világot, és minden teremtményt. Azért jött, hogy mindannyiunkat megtanítsa a szeretetre, mely egész tanításának középpontja. Mindannyiunkat meghívott a szeretetre, de ez a hivatás különösen a nőhöz áll közel.*

Nem arról van szó, hogy a férfira mindez nem vonatkozik, hiszen a történelem az isteni szeretet óriásait állítja elénk. Kétségtelen azonban, hogy a nő rendkívüli módon fogékony ezen a téren. Annak a szeretetnek ugyanis, melyet Jézus hozott a Földre, van két sajátos vonása: a konkrétság, és az áldozatvállalás.

Tudjuk, hogy az a szeretet, mely megáll az érzelmeknél, vagy az együttérzésnél, valójában nem szeretet. A szeretet akkor igazi, ha nem marad meg az elmélet síkján; ha minden alkalommal konkrét szolgálatban nyilvánul meg mindenki felé. Jézus példát adott erre, amikor megmosta tanítványi lábát.

„Általános meggyőződés – mondja a pápa a „**Mulieris dignitatem**”-ben, *hogy a nő sokkal jobban képes egy konkrét személlyel törődni, mint a férfi*”. *A szeretet elsősorban az áldozatvállalásban, a másokért élésében, az önmagukról való megfeleledkezésben nyilvánul meg.* És a nő –erősíti meg a „**Mulieris dignitatem**” – „*Gyakran jobban tudja elviselni a szenvedést, mint a férfi.*”

Napjainkban vajon milyen lehetőséget talál a nő arra, hogy ismét találkozzon Jézussal, és az Ő üzenetével? Amint ismeretes, a nőkérdés ma az idők egyik jele, vagyis Isten akaratának megnyilvánulása. **Isten azonban, aki a Gondviselés, nem csupán az irányt jelzi, hanem utakat nyit, választ ad, lehetőségeket kínál. S ezt egyházán keresztül teszi, de más módon is.** Az egyház és legfőbb vezetői valóban azon fáradoznak, hogy választ adjanak erre a kérdésre. A mostani szentatyán kívül VI. Pál és korábbi pápák, valamint különböző országok püspökei is ragyogó példái ennek a törekvésnek. Laikusokról szóló szinóduson én magam is meggyőződtem arról, mennyire felemelték szavukat a nő védelmében. Tudomásuk van arról is, hogy egész püspöki konferenciák dolgoznak, ajánlják fel ötleteiket, és aggódnak azért, hogy eredmények szülessenek ezen a téren. Az egyház tehát lehetőséget ad – s a múltban is lehetőséget adott – a nőnek arra, hogy újra felfedezze: Jézus mennyire figyel rá. Lehetővé teszi, hogy eljusson hozzá üzenetének visszhangja, szeretetének néhány sugara, egy szóval, hogy a nő ismét találkozzon Vele, és jobban megérthesse önmagát. De megtalálhatjuk azokban a csoportokban, társaságokban és mozgalmakban is, melyek a zsinat előtt, alatt, után születtek Olaszországban és másutt. Ezek mind-mind az egyház különböző megnyilvánulásai, melyek nagy reménységgel töltenek el.

Az új egyházi mozgalmak lelkiségeiben vannak olyan közös vonások, melyekre a nők különösen is érzékenyek. Természetesen mindenki – férfiak, nők, sőt különböző társadalmi rétegek, mindenféle hivatás – számára vonzóak, de elsősorban a laikusokhoz, főként pedig a nőkhöz állnak közel. **Ha valaki megismeri ezeket az egyházi valóságokat, akkor valóban az Úrral találkozik, mivel az egyház karizmájával kerül kapcsolatba, vagyis a Szentlélek működését tapasztalja meg, akinek az a feladata, hogy emlékeztessen Jézusra, arra, amit tett, arra, amit mondott.**

Ezen ajándékok által az emberekben mindenekelőtt az a szilárd meggyőződés alakul ki, mely az Örömhír örök újdonsága: Isten a **Jézus által kinyilatkoztatott Isten: Szeretet**; az én Atyám, aki végtelenül szeret engem. A Szentlélek ezen új impulzusai révén az Evangélium és az Írás szavai egészen új fényben tárulnak fel előttünk, s arra érzünk ösztönzést, hogy gyakorlattá váltsuk őket.

A Szentlélek korunkban új lelkiségi mozgalmakat és karizmákat hozott létre. Ezek karizmák is – mivel erőteljesen hangsúlyozzák a szeretet, a fájdalmat és a keresztet – hozzájárulnak ahhoz, hogy a nő teljesen megvalósítsa önmagát. Amikor ugyanis a különböző országokban élő, más-más népcsoportokhoz tartozó nők kapcsolatba kerülnek ezekkel a művekkel, és az egyház többi újjászülető valóságával, akkor magával Jézussal, az élő Jézussal találkozhatnak. S találkoznak is. Így ma, mint egykor – amikor Jézus fizikailag is jelen volt, - azt érzik, hogy szeretete és üzenete megújítja, kiteljesíti személyiségünket.

Mindenféle környezetben megtaláljuk őket: a családokban, a munkahelyeken, az iskolákban, a parlamentekben, a színházakban, a kórházakban, az egyházi szervezetekben... **A nő azért fáradozik, hogy Jézus jelen legyen a családban.** Az újra megtalált öntudat talaján állva – azaz, hogy **méltósága és értéke a házasságon belül is egyenlő a férfivel** – úgy él, hogy a család minden tagja számára élő és állandó legyen a „másokért élés” valósága. A problémás megoldásával, az ellentétek elsimításával, a megbocsátani tudással, a felelősség és a feladatok harmonikus elosztásával egy új békét hoz a családba, s arra ösztönzi, hogy nyíljon ki az egész emberiség felé. A nők a társadalmi életben, annak minden szektorában is dolgoznak.

Ezeken a területeken a nő – pontosan azért, mert képes mások felé fordulni és figyelni minden emberre – új lendületet ad azoknak a kezdeményezéseknek, melyek emberibb arculatot, és egy újfajta vitalitást adnak a struktúráknak. Elkötelezetten tud állni az emberiség kulcsfontosságú problémáinak a megoldásáért. Ebből fakad, hogy különös figyelmet szentel a javak egyenlő elosztásának, a nemzetközi szolidaritásnak, és innen ered érzékenysége a környezet aktuális problémái iránt.

A bennük élő Krisztus szíveket hódít, térít, falakat dönt le és békét visz a különböző fajok, népek a szegények és gazdagok közé, egységet és együttműködést teremt az egyház tagjai között. A nők gyümölcsöző párbeszédet folytatnak más felekezetű keresztényekkel, a más vallások híveivel, s a jó szándékú emberekkel. **Megértik, hogy az emberiség történelme nem más, mint Krisztusban való egyetemes testvériségünk lassú és fáradtságos felfedezése, s azon dolgoznak, hogy ez minden szinten megvalósuljon.**

Léteznek tehát olyan nők, akik igazi reményt jelentenek, és példaképpül szolgálnak sokak számára, mert a Szentlélek értük dolgozik, aki ki tudja még mennyi meglepetéssel szolgál majd az egyházon belül és azon kívül. A harmadik évezredben Mária, Jézus édesanyja segítse a nőket abban, hogy meg tanuljanak szeretni és szenvedni. Még akkor is, ha mindkettő kimeríthetetlen öröm forrása Mindkettő feltétele annak, hogy az egység és béke építői lehessenek.

Mód Miklós:

A SZEMÉLY FÉRFISZEMMEL

c. könyvből részlet

- Beszélhetünk-e fejlődő identitásról?
- Az emberiség legveszélyesebb fogalmának a „fejlődés” fogalmat tartom.

Nem is tudom értelmezni, különösen Krisztus szavai óta, amikor három helyen három formában beszél ő a gyermekség lényegéről, mikor azt mondja: **„Ha nem úgy fogadjátok Isten országát, mint ez a gyermek, nem juttok be oda.”** Egy másik helyen pedig azt mondja, hogy: **„ Ha valaki egyet is megbotránkoztat a kicsik közül, akik hisznek bennem, jobb volna, ha malomkővet kötnének a nyakára és a tenger fenekére vetnék.”** Minden emberi személy legfőbb célja, hogy üdvözüljön. *Tehát úgy kell tekintenem, hogy a legfejlettebb akkor vagyok, ha elnyerem az Isten országát, akkor az az ártatlan kisgyermek közülünk a legfejlettebb.*

A fejlődés szót minőségi többletnek is használjuk. Ezzel a szóval az ember szintjén nem sokat tudok kezdeni. Ha magamra gondolok, mikor vagyok a legfejlettebb: magzatként az anyám méhében? Megszületett síró babaként? 15 éves kamaszként? 25 éves orvosként? Vagy most 75 éves koromban, amikor már kezdem elfelejteni azokat a dolgokat, amiket korábban tudtam? A kérdést nem elodázva, de az identitás fejlődése helyett arról szeretnék inkább szólni, hogy a személyiségünk lényegének a megértése lehet az identitásunk csúcsa.

John Henry Newmant idézem. Ő 15 éves korára hivatkozik, amikor tudatosult benne, hogy két bizonyosság van, az identitásunk két szilárd ponton áll. Én, hogy én vagyok, és, hogy énhozzám misztérium tartozik, vagyis én teremtett vagyok. Tehát minden „én” számára két bizonyosság van: **„én és a Teremtőm”**. **Két fix pont van az identitásomban: önmagam megélése, és az, hogy én magam személyesen teremtett vagyok.** Sajnos ennek a veszélyes teremtettségnak a megélése évszázadok óta nagyon nehezen megy. Sokszor elsikkad a bibliai tény, hogy az **Isten saját képmására teremtette az embert.** Isten az embert nem úgy általában teremti meg, hanem minden egyes embert külön-külön. Ez személy voltunk misztériumának a lényege. Még a szószéken is gyakran megfeledeznek róla.

A fajelmélet hatására fajnak degradálják az embert. Az ember lényege, hogy személy, nem sorolható az állatokkal azonos módon fajba. Az identitása a személyhez tartozik, másodlagos a biológiai léte, azt a legfejlettebb „hardverhez” az emberi élőlény vonulathoz lehet hozzátenni.

A mi identitásunk az, hogy titokzatos lény vagyunk, mindenkitől különböző, ez a lényeg. Ennek a megélésében van a legmagasabb fejlettség. Ez a felismerés mikor jön el az életben, és egyáltalán eljön-e, ez egy nagy kérdés. Úgy kellene meghalni mindenkinek, hogy ez eljött az életben, mert ha ez nem jön, akkor a halál órája nagyon kínzó is lehet, mint ahogy **József Attila** kínzóan élte meg 1936 decemberében a „*Kész a leltár*” című versében, hogy:

***„Magamban bíztam eleitől fogva -
ha semmije sincs, nem is kerül sokba
ez az embernek. Semmiképp se többbe,
mint az állatnak, mely elhull örökre.”***

Mikor nincs az embernek semmije? Akkor, ha nincs személyes teremtő Isten, ha nincs őt végtelenül szerető Isten, akkor nincs az embernek semmije. Azonnal értené mindenki, mire is akar József Attila figyelmeztetni, ha így írta volna a verset: ***Magamban bíztam elejétől fogva, ha nincs Isten, nem is kerül sokba ez az embereknek, mert akkor úgy hal el, mint az állat.***

Tolsztoj a „Gyónás” című művében ***a kétség miatt kerül örületes fájdalomba, aggodalomba, hogy mi értelme van a szenvedésnek, ha nincs Isten, nincs örök élet?*** József Attila Isten című versében az utolsó versszakban ezt mondja:

***„Most már tudom őt mindenképpen,
minden dolgában tetten értem.
S tudom is, miért szeret engem -
tetten értem az én szívemben.”***

Vagy, ahogy Krisztus mondja: ***„azon a napon majd megtudjátok, hogy én az Atyában vagyok, az Atya énbennem, ti énbennem és én bennetek”.*** Az identitás csúcsa, a legmagasabb fejlettség, amikor megértjük, és megéljük, hogy benne élhetünk Istenben.

A mi testi lényegünk, hogy élőlény vagyunk. Minden élőlény beágyazódik valahova, mert az élet társas létezés. A sejtek a többi sejt közé, melyek visszazabályoznak. A magzat az anyaméhbe ágyazódik be. Az újszülöttnak be kell ágyazódnia a szerető családba, ahová születik, ezért a család megkerülhetetlen. Ezáltal egy nemzetbe is beleágyazódik. Anyanyelvével eljut a nagyobb közösségbe, a nemzetbe. Kihagyhatatlan a hazaszeretet, mert a nemzetbe való beágyazódás szükséges ahhoz, hogy kiművelje hatékonyan a tehetségét. ***A végső beágyazódás az, amikor az ember beágyazódik Istenbe. Ez az élet törvénye.***

Az identitás akkor éli el a csúcsát, amikor a saját identitásunkat a másikkal való egységben éljük meg. Például a házasság, és a házasság identitása, hogy együtt élnek benne az Istenben. A saját identitásunkat, személyi voltunkat Krisztus azzal segíti, hogy itt maradt személyesen az Eukarisztiában, az Oltáriszentségben, és Őrajta keresztül tudunk a Szentháromság Egyistenben létezni. Kijelenteni magáról: ***„Én vagyok az Út, az Igazság, és az Élet”.*** Ezt kiegészítette egy mondattal: ***„Senki, sem juthat az Atyához, csak én általam”.*** Az Istennel való találkozáshoz a „csatlakozópont” Krisztus. Rajta keresztül ágyazódunk be a Szentháromság Egyistenbe.

Komáromi János és Mária:

IRGALMASSÁG A CSALÁDBAN

Bizonyára nem véletlen, hogy az Irgalmasság rendkívüli Szentévének meghirdetése előtt volt a rendkívüli és a rendes Családszínódus Rómában. Talán azt üzeni ez, hogy az élet minden területére vonatkozóan érdemes az irgalmasság – sokszor nehezen érthető, olykor félreértett – tényleges tartalmát kutatnunk.

Ebben a rövid eszmélődési kísérletben, a családban való szerepét próbáljuk megközelíteni. Nyugodt szívvel mondhatjuk és ezt tapasztalataink is alátámasztják, hogy a **család az a „hely”, ahol az egyéb más tulajdonságok mellett az irgalmasság képessége is kialakul.** Nem a mindent elnéző és megengedő szülői magatartásra gondolunk, nem ebben valósul meg az irgalom, hanem a cselekedetek következményeivel szembesítő szeretet képes érzékeltetni az irgalmában meg megjelenő isteni tulajdonságot.

Milyen módon tud kiabrázolódni az apa és anya (férfi és nő) mindennapjaiban az istenképiség? **A házasságuk szentségi lényegének megvalósulásában, mert az a kis családegyházban, az ecclesiolában köztünk élő Krisztus békéjét közvetíti.** Mit is értünk ez alatt? Hogyan „néz ki” ez a mindennapokban? Úgy, hogy férj és feleség Istennel együtt élik a házasságukat, egy irányba nézve, az ő hűségét irgalomként elfogadva. Ebből az következik, hogy ők is megpróbálják megérteni egymást, egy-egy nézet- vagy szokás különbségnél megpróbálják megérteni a másik szempontjait, érzéseit, szándékait. De ezt teszik a gyerekeikkel is, akiktől képesek tanulni is.

Vagyis nem a saját igazukat akarják „lenyomni a másik torkán” irgalmatlanul, nem manipulálni akarják egymást csak azért, hogy pillanatnyi akarataik érvényesüljön, hanem közös műalkotásnak tekintve a családot, **együtt dolgoznak rajta.** Mit jelent ez a gyakorlatban? Hűséget pl., **mert gyerekeinek a legtöbbet az a házaspár adja, aki egymást szerető szülőket ad nekik.**

Ez az irgalmasság testi-lelki cselekedete a saját gyereke(i) felé, hiszen az ilyen családban érezhetik biztonságban magukat a gyermekek és az ilyen kapcsolatra tekintve hiszik el, hogy létezik-létezhet boldog, sírig – sőt azon túl is – tartó emberi kapcsolat. Akinek megadatik ez az emberi tapasztalat, Isten hűségét, irgalmát, és sírig – sőt azon is túl – meglévő szeretetét könnyebben elhiszi és könnyebben megtapasztalja, függetlenül a külső körülményeitől. Az Irgalmasság Szentévében fontos szembesülnünk ezzel a felelősséggel, a Másik pl. a gyermekünk hitével kapcsolatban is. **Ez az irgalmasság első cselekedete a családban.**

Az irgalmasság második cselekedete a családban a gyermekünk felé a létünk. A hűség a gyermekeinkhez is. Az, hogy nem lépünk ki az életükből. Ma sajnos a fejlett világ nagy részében a gyerekek apa nélkül nőnek fel. Mert egyre gyakrabban a keresztény apák is becsukják maguk mögött az ajtót. Bocsáss meg nekik Urunk, mert nem tudják, mit cselekszenek! És bizony gyakran megesik, hogy az anyák még jól el is reteszelik belülről az ajtót, és mindkét fél a saját sérelmeit látja csupán.

Az irgalmasság harmadik cselekedete a gyerekeink felé, ha az általunk felismert igazságot képviseljük. Ha keresztények, ha katolikusok vagyunk, akkor az Egyházunk által felismert Igazságról is tudnunk kell, s azt is meg kell tanulnunk, hogy megtaníthassuk a gyermekeinknek. Minden szülőnek teológiát kell végeznie ezek szerint?

Nem, de képezni magát a hittanban (bibliamagyarázat felnőtteknek, hittan felnőtteknek, lelki gyakorlatok, zárandoklatok egyházi közösség...) olvasni pl. az egyházi lapokat, kiadványokat, lelkiismereti könyveket, s azokról beszélgetni is otthon.

Katolikus iskolában a 14-15 éves tanítványaink ijesztően nem látnak otthon ilyen kiadványokat. *Biblia sincs minden családban.* De az elektronikus világban fontos tájékozódniuk – minimum heti szinten olvasva – az egyházi híreket (Magyar Kurír, Vatikáni Rádió honlapja, egyházmegyénk honlapja, stb.) Fontos néznünk a Katolikus Krónikát, a Római riportokat (Duna Tv-ben vasárnap), egy szóval benne élni egyházunkban.

Így válik életté a hit, hívő emberek hitével találkozva. *Ide tartozik, hogy gyermekkorában vigyünk, kamaszkorában küldjük, ifjúkorában engedjük, felnőttkorában biztassuk a gyerekeinket az életkoruknak megfelelő egyházi közösségekbe.* Ha ilyen nincs a településünkön, lehet imádkozni és tenni érte!

A negyedik irgalmassági cselekedet, ha szembesítjük a gyermekeinket a cselekedeteik következményeivel következetes szeretettel: jutalmazással és olykor büntetéssel. Pszichológiai tanulmányok szólnak ma már arról, hogy *rossz annak a gyereknek, akinek mindent szabad.* Sokszor azért zsarnokoskodnak a gyerekeink, mert öntudatlanul arra várnak, hogy valaki közölje már velük, hogy hol a határ. Felnőttre vágnak, nem nagyra nőtt, túlkoros gyerekek reakcióira!

Az ötödik cselekedet: a helyes bűnbánat megélése és tanítása. A tettek következményeivel szembenező élet – szülőé és gyermeké egyaránt – egyre inkább szembesít azzal a ténnyel is, hogy gyarlóságaink ellenére is összetartozunk és nem egyszer az irgalom gyakorlása teszi lehetővé a további életet. *Az irgalom a család összetartó ereje.*

A hatodik cselekedet az, ha feladatokat kapnak a családi csapatmunkában, a háztartásban. Érezzék, hogy fontosak! Sokszor mondogatjuk, hogy „az életnek tanulsz fiam” – de csak az iskolai jegyekre gondolunk. Pedig **ahhoz, hogy szerethető felnőtt legyen majd, sok mindent kell tanulnia, s ezt az otthoni életben tudja leginkább megtenni.** Pl. rendet tartani maga körül, meg kell tanítani takarítani, mosni, főzni, vásárolni, csekket feladni, önmagáért megfelelni, kulturáltan viselkedni, stb. Mi – így is lehet mondani - a gyerekeinket a jövő házasársuknak ill. rendtársaknak neveltük.

A hetedik cselekedet: bízni a gyermekünkben, abban, hogy Isten továbbra is vele tart, s **elengedni őt, hogy a hivatásának éljen.** Ha papként, ha szerzetesként, ha házasként. S a hivatásukban segíteni őket imával és cselekedetekkel. Segíteni az ő hűségüket, irgalmasan.

(Megjelent a Csíksomlyó üzenete c. kiadvány 2016. pünkösdi számában)

Nézőpont:

Egy várandós anya két gyermeket hord a méhében. Az egyik egy "kis hívő", a másik egy "kis szkeptikus" (mindenben kételkedő).

A szkeptikus azt kérdezi:

- Te hiszel a születés utáni életben?

- Hát persze. - mondja a kis hívő.

Az itteni életünk arra való, hogy felkészüljünk a születés utáni életre, hogy elég erősekké váljunk arra, ami ott kint vár bennünket!

- Hülyeség! - mondja a szkeptikus. - Ez nem igaz! Hogyan nézhet ki a kinti, külső élet?

- Pillanatnyilag még nem tudom, - mondja a kis hívő - de biztos sokkal világosabb, mint itt bent! Talán, lehet, hogy a szánkcal fogunk enni és a lábunkkal fogunk menni!

- Lehetetlen! - mondja a szkeptikus. - Megyünk a lábunkkal és eszünk a szánkcal!? Micsoda hülyeség! Ez egy fura ötlet, hogyan is működhetne! Itt van a köldökzsinór, ami biztosítja a táplálékot. Nem lehetséges élet a születés után, hiszen ez a zsinór már így is túl rövid!

- Hát persze, hogy működni fog, csak minden egy kicsit másként fog kinézni. -mondja a kis hívő.

- Soha sem fog működni! - véli a kis szkeptikus. - Még soha senki nem tért vissza a születés után! Születés után vége az egészségnek! Az élet nem más, mint egy nagy sötét tortúra!

- Még ha nem is tudom pontosan, milyen lesz a születés utáni élet, - mondja a kis hívő - de azt tudom, hogy találkozni fogunk az édesanyánkkal, és ő nagyon vigyáz majd ránk!

- Anya!? Te hiszel egy anyában? Hol van? - kérdezi a kis szkeptikus.

- Itt van körülöttünk, mi benne vagyunk, és általa létezőnk, nélküle nem létezhetnénk! - válaszolja a kis hívő.

Amire a kis szkeptikus:

- Soha nem láttam még semmilyen anyát! Nincs is ilyen!

Kis hívő elgondolkozik egy pillanatra.

- Néha, amikor nagyon csendben vagyunk, hallhatod, ahogy énekel, vagy érezheted, amikor megsimogatja világunkat! - mondja aztán halkán - Mindenesetre én hiszem, hogy az igazi életünk a születés után kezdődik!

Szárszói felszólalás:

A Forma Minorum jelenlegi számának témájához szorosan kötődik a huszonhárom évvel ezelőtti Szárszói Konferencián elhangzott felszólalásom. Bár azóta sok mindent még alaposabban végiggondoltam, érvényességét a családra vonatkozóan ma is tartom.

„Korszerűtlennek érzem magam. Egyre sűrűbben nehezedik rám a kérdés: miért szólsz, kinek szólsz? Hiszen e szóáradatban mindenki másért beszél, mint te.”

(Kodolányi János 1943. Szárszón mondott előadásából)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ha korszerű, ha nem, szólnom kötelesség, mert rám bízott s mert létem törvénye.

Hitelessége érdekében - és csak azért mondom – feltárom a személyes hátterét. Tizenegy gyermekes családban nőttem fel és történetesen 1943 augusztusában születtem. Jelenleg hat gyermekünk van. Sokat gyötrődő, ***de boldog ember vagyok. Szegény, de nagyon gazdag.***

Hölgyeim és Uraim! A nemzet alapja a család. Ne higgyék el, hogy a család válságban van! Csak az ember kerülhet válságba, bűnei révén. És csak az ember az, aki megbánva bűneit, kikerül a válságból. A család mint a nemzet alapsejtje ugyanúgy nem lehet kollektíve bűnös, mint ahogy a nemzet sem. Vannak bűnös tagjai. Ugyanis a bűn személyes viszonyulás, elfordulás Istentől és minden értéktől.

Kérni szeretném, hogy Szárszó próbáljon tenni valamit a család méltó rangjának visszaállítására. Törekedjünk – a jó példán túl – a rendelkezésre álló eszközeinkkel a család valódi értékeiről beszélni, tanítani.

Szárszó, 1993. augusztus 28.

Komáromi János

Regula 17. pont

Családjukban a békesség, a hűség és az élet tiszteletének ferences szelleme szerint éljenek arra törekedve, hogy mindezekben a Krisztusban már megújult világ jele legyenek.

Különösen a hitvesek, akik a házasság szentségének kegyelmeiből élnek, tegyenek tanúságot a világban Krisztusnak egyháza iránti szeretetéről. Minden gyermekük egyéni hivatására figyelve, nyitottan egyszerű keresztény nevelés által, örvendezve járják végig velük együtt az emberi és lelki fejlődésük útjait.

Így válhat a család igazán ecclesiolává, az egyház alapsejtjévé, a krisztusi szeretet megtapasztalásának és továbbadásának első számú helyévé és eszközévé, hiszen ez az a legkisebb közösség az Egyházon belül, ahol együtt vannak a keresztények, ahol imádkoznak, szeretnek, ahol odaadják az életüket a másikért, és a szentségekből élnek.

Ezért sürgette XVI. Benedek pápa, hogy a családnak egyházzá, az Egyháznak pedig családdá kell válnia. *Ez a szemléletmód nagyon határozottan jelen van Szent Ferenc életében is. Amikor Ő testvérnek és nővérnek nevez minden embert, sőt még az élettelen teremtményeket is, az nem csupán szép nyelvi formula, hanem ennek a látásmódnak a megnyilatkozása.*

Az olyan családban, ahol a szülők Istenbe kapaszkodnak, ott a gyermekek bátran rájuk mernek hagyatkozni, mint ahogy Jézus ráhagyatkozott Józsefre és Máriára.

Csak a szeretetnek és elfogadásnak ebben a szeretetben fakadó légkörében felnövekedvén fedezheti fel magában a gyermek, majd a serdülő és az ifjú az isteni jelenléte, mely őt a narcisztikus monológból a szeretet dialógusába vezeti át, s birtokló, önközpontú énjét mások felé kitérő énné alakítja. ***A nevelés nagy, ha nem legnagyobb feladata, hogy hozzásegítse a fiatalat ahhoz a felismeréshez, hogy énje nem önmagában, hanem a nagy Te, vagyis Isten felé fordulva létezik.***

Nagyon szép gondolat, hogy „minden gyermekük egyéni hivatásra figyelve, ... járják végig velük együtt emberi és lelki fejlődésük útját”. Mélységes tisztelettel kell viseltetni minden egyes gyermek egyénisége, Istentől kapott adottságai és a bensejében megszólaló isteni hang iránt, nem pedig saját elképzeléseinket rájuk erőltetni. Nagy-nagy nyitottságot, belső szabadságot, Istennel való folyamatos párbeszédet igényel ez a velük együtt való úton levés. ***Nem az a dolgunk, hogy saját meg nem valósult álmaink beteljesítését várjuk tőlük, hanem az, hogy példát adjunk.*** Hiszen önkéntelenül is példát adunk nekik, sokszor abban leginkább, amiben nem is akarunk. Persze ez nem azt jelenti, hogy mindent tökéletesen kell csinálnunk, sohasem hibázhatunk, de azt igen, hogy ha valamiben tévedtünk vagy nem helyesen jártunk el, akkor *merjük ezt megvallani és bocsánatot kérni tőlük. Ezzel nem gyengül, hanem ellenkezőleg, csak erősödik a tekintélyünk, mert így leszünk hitelesek.*

Minden gyermek végtelenül értékes. Kimagasló tehetsége nem mindegyiknek van, de mind képes a szeretetre, és ez a legnagyobb zsenialitás, mert ez Isten Lelkének műve bennünk. *Ezt a csodálatos képességet kell segítenünk kibontakoztatni bennük minden más tevékenység: tanulás, munka, művészet, sport és játék által.*

Ugyanakkor a gyermek sem ártalmatlan, ne higgyünk a ma is divatos rousseau-i felfogásnak a természet romlatlan gyermekéről, aki mindenestül jó, csak a társadalom tanítja meg a rosszra. *Igenis a legédesebb kisgyermekben is ott van a rosszra való hajlam, melyet csak következetes neveléssel, az önközpontúságból a másokra való odafigyelés, a többiekkel való osztozás, a család, a közösség javára végzett szolgálat világába való bevezetéssel lehet leküzdeni.*

Ezért is tartom nagy hibának, amikor egy szülő visszaemlékezve arra, hogy neki milyen nehéz volt gyermekkorában, meg akarja kímélni gyermekét a fizikai erőfeszítéstől, a házimunkában való részvételtől. Ezzel inkább árt neki, mert a gyerek nem tanul meg dolgozni, küzdeni, de megfosztja őt a jól végzett munka örömétől is.

Életre szóló jelentősége van a közös imádságnak, annak a légkörnek, családi miliőnek, amelyben Isten áll a középpontban, ahol esténként megköszönjük neki az eltelt napot, bocsánatot kérünk tőle és előtte egymástól az elkövetett bűneinkért, mulasztásainkért, és oltalmát kérjük az éjszakai nyugalom idején.

Ez az esti rítus biztosságot ad a gyerekeknek, és olyan erőforrást jelent, melyből később, nehéz élethelyzetekben is bátran meríthetnek.

Az öreg bölcs és a fiatalember

Öreg bölcs üldögélt a Korinthusba vezető út szélén. A városba igyekvő idegen rövid pihenőt tartva beszédbe elegyedett vele:

- Milyenek itt az emberek? - tudakolódta.
- Hová valósi vagy? - kérdezett vissza az öreg bölcs.
- Athéni vagyok. - És felétek milyen nép lakik? - kérdezett

tovább az öreg.

- Hát tudod, rettenetes társaság! Mind csaló, lézengő, lusta és önző. Ezért is jöttem el onnan.

- Nincs szerencséd! Korinthusban sem jobb a helyzet. Itt is csupa csalóval és lézengővel, lusta és önző emberrel fogsz találkozni. - mondta az öreg.

A vándor búsan folytatta útját.

Nem sokkal később újabb idegen állt meg az öreg bölcs előtt. Őt is az érdekelte, hogy milyen emberek laknak Korinthusban. A véletlen úgy hozta, hogy ő is Athénből jött. Neki is feltette az öreg bölcs a kérdést, hogy ott milyenek az emberek.

- Nagyszerű emberek élnek ott! Barátságosak, segítőkészek és nagyon becsületesek! - válaszolta nem kis büszkeséggel az utas.

- Nagy szerencséd van! Korinthusban is ugyanilyen nagyszerű emberekre találsz majd! - mondta az öreg bölcs.

A vándor vidáman fütyörészve folytatta útját a város felé.

A két beszélgetést végighallgatta egy fiatalember, aki gyakran időzött az öreg bölcs társaságában. Felháborodottan jegyezte meg:

- Nagyot csalódtam benned! Sose hittem volna, hogy te is ennyire kétszínű vagy!

Az öreg bölcs mosolyogva csillapította:

- Tévedsz, fiatal barátom. Tudod, a világ a szívünkben tükröződik. Akinek a szíve gyanúval van tele, az mindenhol csalókkal fog találkozni. ***De akinek a szívét jóindulat tölti el, az a világon mindenhol barátságos emberekre talál.***

Te milyenek látod a világot, az embereket? Vigyázz a válasszal! A saját szíved tükrébe nézel.

Mikor megkérdeztem anyámat, hogy mit szólna ahhoz, ha megírnám röviden az 1956-ban történeteket, - Ő nem tudja leírni, mert szinte vak - csak annyit mondott: **ugyan fiam a forradalomban megtörtént hősi cselekedetekhez viszonyíthatót én nem tettem.** Tudom, hogy mit akart mondani. Sőt, még azt is tudni vélem, hogy egy bizonyos szempontból igazat mondott. De ugyanakkor azt is tudom, hogy én nem azt a szempontot tartom most a szemem előtt, ami a látványos - legtöbbször véres – hősiességet hivatott az úgymond tényeken keresztül rögzíteni. Természetesen minden ilyen életet és az ahhoz tartozó tényeket, amelyekben valóban a hősiesség realizálódik nagy tisztelettel és megrendüléssel fogadok.

Mégis az én szempontom most az élet csendes hétköznapjaihoz tartozó hősiesség megmutatása. Sokszor úgy is szokták titulálni, hogy semmiségek, vagy az élettel együtt járó természetességek. Ezt szeretném kiemelni és hangsúlyozni. A kiemelésre az adja a lehetőséget, hogy az 1956 forradalmának része és ennyiben is történelmet formáló tett. Anyám /Komáromi Istvánné Fruchtl Olga szül: 1920. március 27./ 1956 október 28-án szülte tizedik gyermekét.

Mi a Bp. XII. kerület Hertelendy utcában lakunk, ezért anyám az akkori Vöröskereszt kórházban szült /most Sport kórház/. Későbbi elmeséléséből tudom, hogy a kórteremben rádió hallgatta Mindszenty bíboros beszédét és ezért soha nem kellett annak a valótlanágnak bedőlnöm, hogy a főpap olyanokat mondott volna, amit később történelem könyveknek nevezett hazugsággyűjtemény állított róla. A forradalmi események rendkívüli pergése és a kórházi események együttes izgalmai apánkat is és a felnőtteket mind, nagyon megviselte. Mi gyerekek nem egészen értve az összefüggéseket és az adott helyzetet talán könnyebben viseltük.

Amikor eljött a november 4-e, le kellett mennünk a pincébe. Értettük is meg nem is, de az idősebb korosztály elcsendesülő, de mindenképpen vészjósló viselkedése bennünk is kiváltott izgalmat és kíváncsiságot. Talán ezért történt, hogy ki-ki lógtunk az utcára, hogy körülnézzünk vagy az erkélyünkről nézelődtünk nem igazán érzékelve a veszélyt. Egy ilyen kémlelési alkalommal megláttam, hogy anyám jelenik meg az Alkotás u. és a Hertelendy u. sarkán. Elképedtem, mert *egy kis bőrönddel és karján egy gyermekkel szinte vánszorgott az anyám.* Így még nem láttam őt. Mi nagyobbacsák elé szaladtunk vagy ketten-hárman elvettük a bőröndjét és a bepólyált Johanna nevű gyermeket.

Apánk is megijedt és féltően kísért. Nem nagyon beszélt. Egy idő után anyám csak annyit mondott, hogy hallotta a rádióban, hogy megindultak a Szovjet csapatok a forradalom eltaposására. Mi gyerekek a nagyobbacsák kivételével nem nagyon értettük – vagy csak különböző elképzelésekkel tarkítva -, hogy ez mit jelent és anyám miért jött haza, hiszen neki is a pincébe kellett jönni a pici babával együtt.

Teltek az órák és egyre kevésbé mehettünk ki nézelődni úgymond kémlelni, pedig a lövöldözést már egyre sűrűbben hallottuk. A TF-nél tapasztalt ellenállást követően a harckocsik vaktába minden utcába hosszan lövöldöztek.

Egyszer hirtelen összekapcsolódott bennem anyám lassú vánszorgó léptei a sarkon és a tomboló erőszak dübörgése ugyanazon a sarkon.

Talán ez késztetett arra, hogy megkérdezzem tőle, hogy miért jött haza. Kérdésekre egészen egyszerűen – de teljes belső bizonyossággal és a végig gondolt békéjével – csak annyit mondott:

„Ha meg kell halnom, akkor történjen ez a férjem mellett és családom körében vagy velük együtt.”

Most, hogy közel 60 év telt el a történetek után újra és újra arra gondolok, hogy anyám az elszabadult pokol színterén tizedik gyermekével a karján halált megvető bátorsággal tett tanúságot a család összetartozásáról.

Azt gondolom ma is, hogy ilyen asszonyok nélkül nem éltünk volna már ezer évet Európa szívében és az ilyen asszonyok nélkül nincs lehetőségünk, hogy a következő ezer évben is itt maradjunk megmentve ezzel Európát is.

Ezért van az, hogy a „Magyar nők az 1956-os forradalom napjaiban” c. letéti gyűjtemény részére mindezt leírtam. Anyámnak 11. gyermeke is született és jelenleg 45 unokája és 46 dédunokája van.

Ne legyünk jámbor egyesület!

(A cím felszólítása utalás W. Dirks ferences atya észrevételére)

Természetesnek látszik, hogy a változtatási kísérleteknél, amit a bűnbánat kegyelme elindított bennünk, meg kell ismerjünk azokat a körülményeket, amelyek a további életünkben a jó irányba való változást megkönnyítik.

A női egyenjogúság büvöletében élő korunk nehezen vagy egyáltalán nem képes érdemben felfogni és megélni, hogy a nő és férfi nem sorolható alá és fölé rendeltségbe. Ez már a bibliai teremtéstörténetből egyértelmű. A valódi mariológia tovább segít ennek megértésében.

Szeretnék a testvérek megsegítésére sietni egy-két elérhető gondolattal. Ezek ugyan nem áhítatos szövegek, de végiggondolásuk esetén lehetőségünk nyílik a hiteles áhítatra.

Az alábbi két szövegből az első Gabriele Kuby „A nemek forradalma” c. művéből van (182-185. o.), a második Balázs Zsuzsa beszélgetése dr. Gögh Edit pszichiáter főorvos asszonnyal (Szív újság 2016. júniusi számának 38-39. oldaláról).

A szeretettel való alapfelszereltség

A mélylélektan egy évszázada után tudjuk, hogy a *személyiség fejlődése szempontjából az első három évnek döntő jelentősége van.* Ha nem stabil az alap, a személyiség is agresszió és depresszió, kisebbségi érzés és hatalmi sóvárgás között fog billegni. A hiányosságok pótkielégülésekkel telítődnek, amelyek szenvedélyekbe torkollhatnak.

A traumatikus tapasztalatok, mint például az anyától való korai elválasztás, elraktározódnak a testben és a lélekben, s – a tudattalanba szorítva – a személyiség neurotikus kivetüléseit idézhetik elő. Ahhoz, hogy az ember szeretni tudjon, és az élet során megtanuljon egyre jobban szeretni, meg kell tapasztalnia, hogy szeretik őt. Egy másik személy szemében és karjaiban úgy élheti meg önmagát, mint aki mások számára öröm forrása. Szeretetremlő vagyok, különleges vagyok, akart vagyok, szép vagyok, jó vagyok – örvendezik ekkor lélekben az, akire így tekintenek. Sőt, olyannyira értékes vagyok a másik számára, hogy áldozatot hoz értem. Ő értem van.

Ez az ő az élet kezdetén – az anya.

„Az anyaagy”

Aki követte az elmúlt hónapok bölcsőde-vitáit, az már tudhatja, hogy az agykutatás, a kötődéskutatás, a pszichológiai kutatás, az orvosi kutatás, valamint a kommunista országokban, beleértve az NDK-t is, végzett nagyszabású kísérletek rossz tapasztalatai mind amellettszólnak, hogy a **gyermek fejlődését az szolgálja leginkább, ha az első három évben végig saját anyja gondoskodik róla.**

A szeretettel való alapfelszereltséget rendes körülmények között az édesanyjától kapja az ember. Az anya gyermek iránti különleges szeretetéről csodálatraméltó hormonális programozottság gondoskodik. Louann Brizendine neurobiológus, a Kaliforniai Egyetem tanára mindenki számára érthetően magyarázza el, hogy a nő az anyaság által végérvényesen megváltozik, mivel az agya szó szerint átalakul.

A terhesség alatt megnő a progeszterintükör, ami a váliumhoz hasonlóan nyugtatóként hat; a szülés alatt eufóriát előidéző hormonok ömlenek ki, a szoptatáskor az anyát és a gyermeket oxitocin boldogsághormon árasztja el. Már a szülés utáni első órákban a szívverés, a szag, a hang alapján megismeri egymást az anya és a gyerek, és a szeretet pillantásában pecsételik majd meg ezt a megismerést. A nő agya „anyaaggyá” (így fogalmaz Brizendine) válik, amelyben az **oltalmazó ösztön minden más impulzust háttérbe szorít.**

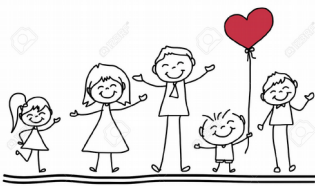
Az anya és a gyermek közti szeizmográfiai kommunikáció rakja le az emberi érzékenység alapjait. A hangokból, amelyek segítségével megértik egymást, lassanként szavak lesznek, és így a **gyermek az anyjától kezdi megtanulni a nyelvet.** Nem a TV-ből tanulja meg: sokkal nagyobb nyelvi hiányosságokkal fog iskolába kerülni, ha, bár hallja a beszédet, nem tudja, mire gondolnak, és nem tud rá reagálni.

Nincs ebben semmi különös: a biológiai folyamatok nyomást gyakorolnak a nőre, hogy szerető, gondoskodó anya legyen, és így a csecsemő és a kisgyerek agyfejlődése és az egész személyiségfejlődés számára megteremtse a legjobb előfeltételeket, melyek a következők: ösbizalom, közösségképesség, tanulási kedv, intelligencia, egészség. **Semmilyen más kapcsolatban nem teszi a természet a szeretetet olyan könnyűvé, mint az anya és a gyermek közti kapcsolatban.**

AnyaApaGyerekek

Mást tud a nő, mást tud a férfi. Másként gondolkodik és érez a férfi, másként a nő. **Egyik sem több vagy kevesebb a másiknál, hanem egymás kiegészítői.** Úgy is fogalmazhatnánk, hogy ketten érnek egyet...

Ideális esetben(ami az életben sajnos egyre ritkább) a férfi aktív, extrovertált (kifeléforduló), a nő passzívabb, introvertáltabb (befeléforduló). A férfi a külső világ meghódítására, a látható, materiálisra irányul, a nőt a belső, a láthatatlan, lelki dolgok érdeklik. A férfi inkább racionális, míg a nő inkább intuitív, érzelem-orientált. A férfiak szeretik sikeresnek érezni magukat, a nők szeretik, ha gondoskodnak róluk, babusgatják őket. A férfiak elismerésre, a nők szeretetre, megértésre, együttérzésre, empátiára, bensőségességre vágnak. A férfiak inkább az eredményre, míg a nők inkább a folyamatra koncentrálnak.

A férfit az önbizalom, felelősségtudat és felelősségvállalás (ami ma szintén hiánycikk lett!), céltudatosság jellemzi, míg a nőt az elfogadási- és befogadási készség, a gondoskodás öröme és a visszajelzési készség jellemzi. Míg a férfiak a kérdés, a nők a felelet emberei. **A férfinak szüksége van a csodálatra, hogy megélhesse, hogy a ő valóban a „Teremtés Koronája”, addig a nőknek „csak” szeretetre, biztonságra és együttérzésre van szükségük.**

A férfi munkaközpontú, sikerorientált, a nő inkább kapcsolatközpontú, családcentrikus. A férfi a világnak akar adni, a világban akar nyomot hagyni, a nő a családnak akar adni.

A nő igénye és vágya, hogy gondoskodjanak róla, hogy meghallgassák, hogy „*minőségi időt*” kapjon párjától, mert a nő mindig biztonságot, szeretetet és támaszt vár el a férfitől.

Ha ezt nem kapja meg, akkor elfásult, és úgy érzi, hogy túl sokat nyújtott a párjának. Úgy érzi, hogy ő csak ad, ad, ad, míg egyszer csak nem lesz mit adnia.

Ha a nők azt érzik, hogy törődnek velük, szeretik és tisztelik őket, egyre jobban kivirulnak és minden eddiginél többet és szívesebben adnak önmagukból. De ha egy nő hosszú időn át csak ad, és nem kap viszonzásul törődést, szeretgetést, odafigyelést, akkor magányossá válik. Megéli az elszigeteltséget. A legtöbb nő egy idő után belefárad ebbe, pedig semmi más nem kellene neki cserébe, csak az, hogy valaki érzelmi támaszt nyújtson neki, együttérezzen vele.

A férfi igénye és vágya, hogy bízzanak meg benne, fogadják el olyannak, amilyen, értékeljék őt, és folyamatos elismeréssel ösztönözzék.

Sok férfi alig érti, hogy miért is oly fontos, hogy támogassa a nőt, amikor az úgyis megbirkózik a feladataival... Pedig a nő, ha eszével tudja is, hogy megoldja a problémáit, az érzelmi igénylik a figyelmet, kényeztetést, odaforduló gondoskodó szeretetmegnyilvánulásait. A férfiak szeretik, ha folyamatosan azt érezhetik, hogy szükség van rájuk. De ahhoz, hogy ezt érezhessék, felelősségteljesen kell(ene) gondoskodniuk a nő és a család igényeiről. Kutatnia kellene Társa valódi szükségleteit, nem pedig önös ego mániával csak azt hajtogatni, hogy neki mi jár... *(Ne feledjük: mindkét fél részéről sok minden nem jár, csak adható!)*

Normál és ideális esetben a szerető gondoskodás felelősége a férfi feladata, míg a nő feladata részesedés Isten teremtő munkájában, hisz a nő új életet teremt.

Ez az ideális kép. Mit mutat a valóság?

Sajnos mai világunk nagyon ellene dolgozik mindennek. *A ma embere értelemközpontú lett, lenézi az érzelmeket, mert azt „gyengéségnek” tekinti.* Ezért lett egyre inkább maszkulin, ráció-irányított a világ, melynek következménye, hogy egyre több a férfias nő és nőies férfi. Hiányzik a transzcendens távlat és a spirituális gondolkodás az emberekből.

Pedig a női lét megkövetelné azt, hogy saját törvényei szerint működhessen, különben az emberiség elkorcsosul, elpusztul. A nő nem traktorra, buszvezetésre, nem három műszakos munkára, s főleg nem egyedüli család-eltartónak teremtetett. Napjainkban sajnos egyre gyakrabban ezzel találkozunk. Azután csodálkozunk, hogy egyre több a fogyatékos, gyengén látó, halló, dyslexiás, depressziós, gerinc-bántalmakban szenvedő, magatartászavaros, figyelemzavaros, drogos gyerek. *A nők szerepe felmérhetetlen.*

Hiszem, hogy a Földet és lakóit csakis a nők tudják/tudnák megmenteni ettől a természetellenes életmódtól. Az élet mindig poláris. Vagyis: ***a világban szükség van a női és férfi energiákra! Szükség van a fejre és a szívre. De nem egymás helyett, hanem egymás mellett.***

A nő ajándéka elsősorban az érzelem, a férfié pedig a gondolat. De „***egy leány szíve lehet annyira tiszta kút, hogy abból a fiú az üdvösség vizét ihatja?***” – teszi fel a kérdést Mácz István.

Nagy kérdés! Mindenki önmaga adja meg válaszát e kérdésre... Böven van tennivalónk e téren! Elsősorban fejlődnünk kell(ene)! Előre, és nem visszafelé. Emberségünkben! Nőiességünkben és férfiasságunkban. ***Hiszen a férfi is, a nő is saját szerepében tud igazán beteljesedni, és ezen beteljesülés közben kiteljesedni: szolgálni és kiegészíteni a másik nemet.***

Látjuk, hogy mennyire hiányzik a világból a női kezek szépséget teremtő munkája.

Amint sok helyen hiányzik az ablakokból a virág, a konyhákban a szépen díszített ünnepi asztal, ugyanúgy hiányzik hiányzik a világból a vénuszi szeretet, az értékek megszépítésére, ápolására szolgáló női energia szeretetteljes megnyilvánulása.

Hiányzik a nőies nő. A mély érzéseket átélő, befogadó nő helyett ma sokszor csak a hidegség, a teljesítményre, az anyagiakra koncentráló nőkkel találkozunk, és a környezete iránt felelőtlen, gyermeküket, családjukat elhanyagoló, olykor elnőiesedett, fülbevalós férfiakkal. **Felborult a két nem egyensúlya, felborult az emberi élet ritmusa. Felborult az Isten-adta értékrend és Rend. Ezért nincs harmónia.**

Házastársak imája egymásért:

MI ATYÁNK!

Aki a végtelen jóság vagy, életre hívtál és egymáshoz vezetél bennünket,
s azt akarod, hogy együtt jussunk el Hozzád, az örök boldogságra.
Ne botlásainkat és gyengeségeinket nézd,
hanem engedd, hogy egymást folytonosan buzdítva haladhassunk a Feléd vezető úton előre
aki a végtelen Szeretet vagy, és soha el nem múló szeretet-kötéllel ölelsz magadhoz minket,
vésd a lelkünkbe, hogy egyedül a Te irántad való szeretet tarthat meg minket az egymás iránti szeretetben;
aki a végtelen Bölcsesség vagy,
ismered múltunkat, jelenünket, jövőnket, minden gondolatunkat és cselekedetünket.
Add, hogy felismerjük és támogassuk egymás jó törekvéseit és szándékait,
tudjunk örülni egymásnak és minden általad teremtett jónak és szépségnek;
aki a végtelen Hűség vagy, hiszen sohasem hagysz el minket,
még akkor sem, ha mi fordulunk el Tőled.
Segíts, kérünk, hogy házastársi hűségünkben se kísértés, se baj, se betegség,
se semmilyen megpróbáltatás ne tudjon megingatni minket;
aki a végtelen Irgalom vagy, újra és újra megbocsátva bűneinket, szeretetlenségünket,
kérdéseinket mindenkor meghallgatod, és érdemeinken felül teljesíted.
Fordítsd házastársam javára, ha önzésemmel, ügyetlenségemmel, figyelmetlenségemmel ártottam vagy fájdalmat okoztam neki. Ámen.

(Radnai Jenő és Katalin)

A Ferences Világi Rend Képzési levele. Megjelenik kéthavonta.

„Ingyen kaptátok, ingyen adjátok.”

Kiadja a FVR Országos Tanácsa belső használatra.

1024 Budapest, Rómer Flóris u. 4.

Szerkesztette: Komáromi János FVR

Összerendezte: Hammerné Katalin FVR